

Managementreactie Nederlandse Arbeidsinspectie

Reactie op: Onderzoeksrapport Nationaliteit in de Sociale Zekerheid, Auditdienst Rijk definitief concept 21 oktober 2025

De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op naleving van de arbeidswetten door organisaties met een of meer medewerkers. In 2024 bedroeg de toezichtpopulatie iets meer dan 335 duizend bedrijven. Toezicht houden betekent dan ook keuzes maken. Maatschappelijk effect staat voor de Arbeidsinspectie centraal. De Inspectie gebruikt daartoe risico-analyses zowel op strategisch en tactisch als op operationeel niveau. De Arbeidsinspectie analyseert en structureert data en informatie uit diverse interne en externe bronnen. Hiermee kan de Inspectie stevig onderbouwde en goed doordachte keuzes maken voor de aan te pakken risico's en de daarbij passende interventies. In haar meerjarenplan heeft de Arbeidsinspectie zich ten doel gesteld, binnen de wettelijke mogelijkheden, steeds beter en innovatiever gebruik te maken van de beschikbare data binnen de eigen organisatie en bij ketenpartners en bedrijven. De Arbeidsinspectie is steeds bedacht op de risico's die dat met zich meebrengt.

We herkennen de bevindingen zoals in het rapport geschetst en we zijn blij met de grondige aanpak van de ADR. Informatiegestuurd werken is een continu proces van aanpassing en verbetering. De bevindingen in het onderzoeksrapport bieden daarvoor waardevolle aanknopingspunten. Gedurende de looptijd van het onderzoek heeft de Arbeidsinspectie haar inzet op de versterking van informatiegestuurd werken doorgezet, waardoor een aantal bevindingen in het rapport is ingehaald door de tijd. We vullen op een aantal punten daarom graag informatie aan voor een actueel beeld.

Het rapport benoemt drie risicomodellen van de Arbeidsinspectie, waarvan er tijdens de onderzoeksperiode twee in de pilotfase zaten: een model rond bedrijven met gevaarlijke stoffen en een model om tot risicosectoren te komen in het toezicht op detachering (WagWEU). Beide pilots zijn inmiddels afgerond en de risicomodellen zijn na evaluatie niet in productie genomen. In het Rijksbrede algoritmeregister heeft de Inspectie in 2024 één impactvol algoritme opgenomen. Dit betreft het IPA-risicomodel waarmee een risicoscore voor elke gemelde asbestsanering wordt bepaald, zodat saneringen met de hoogste risicoscores kunnen worden geselecteerd voor inspectie. Voor het ontwikkelen en gebruiken van nieuwe risicomodellen heeft de Arbeidsinspectie een proces 'van idee naar adoptie' ontwikkeld, waar ook complexe algoritmen onder vallen. Hierin is uitgebreid aandacht voor toetsing en verantwoording opgenomen. Nationaliteit wordt in risicomodellen niet gebruikt als selectie criterium.

Verschillende procesbeschrijvingen en beleidsstukken die op het moment van onderzoek nog niet beschikbaar waren, zijn intussen vastgesteld. Zo is in de zomer van 2024 informatiebeveiligings- en privacybeleid voor de Arbeidsinspectie vastgesteld, waarin een doorvertaling wordt gemaakt van het huidige beleid van het departement naar de Arbeidsinspectie. En is intussen een procesbeschrijving opgeleverd en vastgesteld, die helpt bepalen welke organisaties inspecteurs bezoeken in het actieve toezicht. Daarnaast is het data- en AI-beleid vastgesteld in de Bestuursraad en heeft directie IV het algoritmekader onlangs vastgesteld. Overeenkomstig de ARK is ethiek onderdeel van die beschrijvingen en ook via procesvereisten geborgd. Het in productie nemen van algoritmes of nieuwe risicomodellen wordt door de directie besproken en door de IG vastgesteld.

De afgelopen jaren liep binnen de Arbeidsinspectie een project 'Grip op data' om de data-volwassenheid van de organisatie te versterken. Het project is intussen afgerond en heeft geleid tot een structureel cluster datagovernance binnen de directie Informatievoorziening (IV). Dit cluster adviseert en ondersteunt de organisatie bij het omgaan met data. Ook hebben we het werken onder architectuur verder ingericht. Op het gebied van DPIA's is een grote stap in de volwassenheid gezet. Zo worden DPIA's nu uitgevoerd vanuit een centraal DPIA dossier en is er een DPIA kalender met daarop de actuele stand van zaken rondom de DPIA's van de Arbeidsinspectie. Op die manier hebben we als organisatie meer overzicht en inzicht hierop. De naleving van maatregelen om risico's te mitigeren en de formele evaluatie van genomen maatregelen die uit DPIA's voortvloeien wordt meegenomen in het jaarplan Informatieveiligheid en Privacy. De directie IV richt een functie in om structurele aandacht voor compliance te borgen.